

Jak učí starou a novou smlouvu CASD, úkoly sobotní školy:

11. Nová smlouva

(6.12. – 12.12.2015)

Vlastní poznámky.

Slovo „smlouva“ se vyskytuje v SZ 284x (h. berit) a v NZ 33x (ř. diatheke).

Texty na tento týden

Gn 9,8–16; Ga 3,6.7.9.16.29; Ex 24,3.7.8; Jr 31,31–34; L 22,20; 1K 11,23–26

Základní verš

„Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu.“ (Jr 31,31)

Přestože Bible někdy zmiňuje smlouvy v množném čísle (Ř 9,4; Ga 4,24), existuje jen jedna základní smlouva – je to smlouva milosti, díky níž Bůh zachraňuje padlé bytosti, které vírou přijímají spasení. Představa mnoha smluv vychází z různých způsobů, jakými Bůh přeformuloval základní zaslíbení, aby se tím přiblížil potřebám svého lidu v různých dobách a v různém prostředí.

Ať už se ale jedná o smlouvu s Adamem (Gn 3,15), Abrahamem (Gn 12,1–3; Ga 3,6–9), smlouvu na Sinaji (Ex 20,2), smlouvu s Davidem (Ez 37,24–27) nebo novou smlouvu (Jr 31,31–33), jejich základ je stále stejný. Spasení, které Bůh dává, je nezaslouženým darem. Odpovědí člověka na tento dar – ve smyslu povinnosti protistrany – je věrnost a poslušnost. První zmínku o „nové smlouvě“ nacházíme v knize Jeremjáš, v souvislosti s návratem izraelského národa z vyhnanství a požeňáním, které od Boha dostanou. I uprostřed pohromy a soužení se Hospodin sklání ke svému svěhlovému lidu a nabízí naději a obnovu.

Neexistuje jen jedna základní smlouva Boha s lidmi se stejným základem milosti, např. ve staré smlouvě nebyla milost, ale poslušnost. Rozdíl mezi starou (první) smlouvou a novou (druhou) smlouvou je nejvíc popsán v ep. Židům 7.-10. kap.

Žd 7,22 Proto se Ježíš stal ručitelem lepší smlouvy.

Žd 8,6 Avšak Ježíš dosáhl vznešenější služby, právě tak jako je prostředníkem vyšší smlouvy.

S Adamem se nejednalo o smlouvu - Gn 3,15 Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi sítě tvé a sítě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu. - Je to řeč Hospodina Boha k hadovi, tam nikde není řeč o Adamovi a smlouvě.

Ez 37,24-27 není smlouva s Davidem (i když je jmenován), ale se syny Jákoba - Izraele, smlouva o pokoji.

Boží smlouva s celým lidstvem (Ne 6.12.)

8 Bůh řekl Noemu a jeho synům: 9 „Hle, já ustavuji svou smlouvu s vámi a s vaším potomstvem 10 i s každým živým tvorem, který je s vámi, s ptactvem, s dobytčím i s veškerou zemskou zvěří, která je s vámi, se všemi, kdo vyšli z archy, včetně zemské zvěře. 11 Ustavuji s vámi svou smlouvu. Už nebude vyhlazeno všechno tvorstvo vodami potopy a nedojde již k potopě, která by zahladila zemi.“ 12 Dále Bůh řekl: „Toto je znamení smlouvy, jež kladu mezi sebe a vás i každého živého tvora, který je s vámi, pro pokolení všech věků: 13 Položil jsem na oblak svou duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí. 14 Kdykoli zahalím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, 15 rozpomenu se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva. 16 Ukáže-li se na oblaku duha, pohlédnu na ni a rozpomenu se na věčnou smlouvu mezi Bohem a veškerým živým tvorstvem, které je na zemi.“ (Gn 9,8–16)

Osobní studium

Když pozorujeme, jak je dnešní svět zkažený, když vidíme všechno zlo, které se děje, divíme se, že Bůh s námi má ještě trpělivost. Náš svět je zřejmě velmi podobný tomu před potopou, který se Hospodin rozhodl zničit. „Bůh dal člověku svá přikázání jako pravidla pro život.

Boží zákon byl přestupován a výsledkem byly všemožné hříchy. Spravedlnost byla zašlapávána do prachu a křik utlačovaných pronikl do nebe.“ (PP 91; PP 58; NUD 36)

Jaká smlouva byla podle Gn 9,1–17 učiněna mezi Bohem a lidstvem? Jak tato smlouva odráží Boží milost vůči stvoření?

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Noemem, je tou nejuniverzálnější mezi smlouvami uvedenými v Bibli. Zahrnuje celé lidstvo, ale také živé tvory (Gn 9,12.15). Byla to jednostranná dohoda – těm, kterých se smlouva týkala, nebyly uloženy žádné požadavky, žádné podmínky. Hospodin už prostě zemi vodou nezničí. Na rozdíl od jiných smluv, tato nebyla ničím podmíněna.

Bůh smlouvu potvrdil viditelným znamením – duhou. Pokaždé, když se objeví, symbolizuje zaslíbení, že země nebude nikdy znovu zničena potopou. Kdykoli vidíme duhu, tak pouhá skutečnost, že jsme tady a vidíme ji, je svým způsobem potvrzením tohoto starodávného zaslíbení. Uprostřed zla a hříchu na této zemi můžeme z krásy duhy – znamení Boží milosti k celému světu – čerpat naději. Vždyť je poselstvím od Boha, poselstvím jeho lásky k naší nešťastné planetě.

Aplikace

Premýšlej o kráse a majestátnosti duhy. Jak tě může, vzhledem k tomu, co nám o ní říká Bible, vést blíže k Bohu, k nadpřirozenu, k něčemu vyššímu, než nám nabízí země?

První výskyt slova „smlouva“ v bibli je v Gn 6,18 před potopou s Noe - Ale s tebou ustanovím svou smlouvu. Vejdeš do archy ty a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů...

Smlouva o zachování života jeho, jeho rodiny, druhů živočichů.

Znamení není.

Další výskyt slova „smlouva“ je v Gn 9. kap. po potopě s Noe, jeho potomstvem a živočichy - nebude potopa k vyhlazení tvorstva na zemi.

Slovo „smlouva“ je 7x, vv 9.11.12.13.15.16.17

ustanovují, ustanovují, znamení, znamení, rozpomenou, rozpomenou, znamení

Znamení je duha.

Smlouva s Abrahamem (Po 7.12.)

6 Pohlédte na Abrahama: „Uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ 7 Pochopte tedy, že syny Abrahamovými jsou lidé víry. ... 9 A tak lidé víry docházejí požehnání spolu s věřícím Abrahamem. ... 16 Slib byl dán Abrahamovi a „jeho potomku“; nemluví se o potomcích, nýbrž o potomku: je jím Kristus. ... 29 Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil. (Ga 3,6.7.9.16.29)

Osobní studium

Co se v Gn 12,1–3; 15,1–5; 17,1–14 dozvídáme o smlouvě Boha s Abrahamem? Co Hospodin zamýšlel prostřednictvím této smlouvy učinit?

Zaslíbení milosti, které obdržel Abraham, je podstatou celého nasměrování dějin spasení.

Proto ho Pavel použil, aby vysvětlil plán spasení, který byl naplněn v Ježíši Kristu.

Jak Pavel v Ga 3,6–9.15–18 propojuje smlouvu s Abrahamem s Ježíšem a spasením pouze z víry?

Skrze Abrahamova potomka – toto vyjádření se podle Pavla nevztahuje primárně na všechny Abrahamovy potomky, ale v prvé řadě na jednoho konkrétního potomka, na Ježíše Krista (Ga 3,16) – požehná Bůh celému světu. Všichni, kdo skrze víru v Krista budou potomky Abrahama, zjistí, že Abrahamův Bůh je také jejich Bohem (Ga 3,29).

Abraham „uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost“ (Ga 3,6). Abraham nebyl zachráněn kvůli svým skutkům. Spasení bylo vždy poskytováno díky Boží spásné milosti. Abraham splnil svůj podíl ve smlouvě. Ne tím, že by nehřešil, ne tím, že by se nedopustil žádného selhání. Abrahamův život ukazuje, že byl stejně hříšný jako kdokoliv z nás. Neospravedlnily ho jeho skutky, ale víra v Boží milost, ochota Boha následovat a vždy znovu se k němu vrátit. Abrahama zachránil jeho postoj víry, která se spoléhá na Boží zaslíbení spasení. To je podstata smlouvy. Takto se smlouva projevuje v životě víry (Ř 4,1–3).

Aplikace

Naše naděje na záchranu vychází jen z Ježíšovy spravedlnosti, která je nám připočtena, pokud věříme. Jak velikou nadějí a radost můžeš čerpat z tohoto úžasného daru a zaslíbení?

U Abrama - Abrahama se nejednalo o záchranu, ani o spasení, ani o víru v Boží milost. V Gn 12,1-3 se nejednalo o smlouvu, byl to slib - I řekl Hospodin Abramovi: Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! Požehnám těm, kdo žehnají tobě, prokleji ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země.

Tento slib přešel do smlouvy později.

Gn 15,1-6 rozhovor o původním slibu, pak na otázku Abrama ve v. 8 jak to pozná, následuje způsob a uzavření smlouvy v. 9-21, výskyt slova „smlouva“ 1x - Gn 15,18n V ten den uzavřel Hospodin s Abramem smlouvu: Tvému potomstvu dávám tuto zemi od řeky Egyptské až k řece veliké, řece Eufratu,...

Ap. Pavel v Ga 3,6-9 (6-18) + Ř 4,1-22 použil tuto událost a ukázal na víru - uvěření Hospodinu, tomu co řekl, jeho slovu:

Gn 15,6 Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost.

Ga 3,6 Pohleďte na Abrahama: `uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.`

Ř 4,3 Co říká Písmo? `Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.`

Ř 4,9b Čtete přece: `Abrahamovi byla víra počítána za spravedlnost.`

Gn 17,1-22 připomenutí a rozšíření smlouvy, slovo „smlouva“ 13x

vv 2.4.7.7.9.10.11.13.13.14.19.19.21

(Nová jména Gn 17,4.15)

Znamení je obřizka, ap. Pavel o obřizce Ř 4,9-12.

Smlouva na Sinaji (út 8.12.)

3 Když Mojžíš přišel nazpět, vypravoval lidu všechna slova Hospodinova a předložil mu všechna právní ustanovení. Všechn lid odpověděl jako jedněmi ústy. Řekli: „Budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.“ ... 7 Potom vzal Knihu smlouvy a předčítal lidu. Prohlásili: „Poslušně budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.“ 8 Mojžíš vzal krev, pokropil lid a řekl: „Hle, krev smlouvy, kterou s vámi uzavírá Hospodin na základě všech těchto slov.“ (Ex 24,3.7.8)

Osobní studium

Jak byla podle Ex 24 učiněna smlouva mezi Izraelem a Bohem na hoře Sinaj?

Mojžíš a někteří z vůdců národa vystoupili na horu Sinaj. Mezi tyto vedoucí osobnosti národa patřil Áron a jeho dva synové, kteří byli představiteli kněží, a 70 starších a vůdců, kteří byli představiteli národa. Muži, kteří Mojžíše doprovázeli, museli zůstat v určité vzdálenosti. Mojžíšovi bylo dovoleno jít nahoru až tam, kde se zjevil Bůh. Později se Mojžíš vrátil a vyhlásil smlouvu s celým národem. Veřejně oznámil, že s ním mluvil Bůh, na což národ odpověděl slovy: „Budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil“ (Ex 24,3).

Stejně jako duchovní dějiny, tak často i naše vlastní zkušenost ukazuje, že jednou věcí je tvrdit, že budeme poslušní, a druhou pak skrze víru a odevzdání se obdržet moc shůry, abychom mohli dělat to, co je správné.

Jak verš v Žd 4,2 vysvětluje selhání Izraele? Jak se můžeme naučit vyvarovat se stejné chyby? Poslušní můžeme být jen díky víře a spolehnutí se na Boží zaslíbení. Poslušnost je vyjádřena věrností Božímu zákonu. Poslušnost zákona není v rozporu s věčnou smlouvou – ani dnes, stejně jako nebyla v době Mojžíše. Časté nepochopení zákona a smluv, které obvykle vychází ze čtení Pavlových knih, pramení z opomenutí, kdy nejsou vzaty v úvahu okolnosti, za kterých Pavel psal, a to, že jednal se svými židovskými protivníky. Ti chtěli učinit zákon a jeho poslušnost středem víry. Pavel naopak chtěl, aby středem víry byl Kristus a jeho spravedlnost.

Aplikace

Jak často už jsi tvrdil: Budu dělat všechno, o čem Hospodin mluvil – a pak jsi selhal? Jak tato nešťastná zkušenost činí zaslíbení milosti o tolik důležitější a dražší? Jakou naději bychom bez tohoto zaslíbení měli?

Poslušnost je daná ve smlouvě na Sinaji, v nové smlouvě je to jinak. Autor úkolu míchá starou a novou smlouvu. Stará smlouva byla poslušnost (Ex 19,5-8), nová smlouva je život Ježíše Krista v nás (J 6,53-56; Lk 22,20).

CASD se v tomto ve své věrouce mýlí - míchá dohromady starou a novou smlouvu.

Autor úkolu: „Časté nepochopení zákona a smluv, které obvykle vychází ze čtení Pavlových knih, pramení z opomenutí, kdy nejsou vzaty v úvahu okolnosti, za kterých Pavel psal, a to, že jednal se svými židovskými protivníky...“ Autor úkolu opomenul uvést texty, které nejvíce vysvětlují starou a novou smlouvu a jsou právě v listu Židům - Žd 7.-10. kap. (autor úkolu uvádí jen Žd 4,2 a Žd 10,1), i když ap. Pavel často jednal se svými židovskými protivníky, tento list je psán židovským bratřím.

Stručná chronologie u hory Sinaj:

Ex 19,3-8

3 Mojžíš vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavola z hory: "Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: 4 Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. 5 Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat (h. skutečně poslouchat - slyšet můj hlas, slyšet hlas je stejné Gn 3,8) a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. 6 Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele." 7 Mojžíš přišel, zavola starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. 8 Všechn lid odpověděl jednomyslně: "Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil." Mojžíš tlumočil odpověď lidu Hospodinu.

Ex 19,9n - příprava na sestoupení

Ex 20,1-17 - Bůh vyhlásil všechna tato přikázání / h. slova - dabar

Ex 20,18n - reakce lidu

Ex 20,21n - způsob uctívání

Ex 21.-23. kap. - právní ustanovení / h. práva - mišpat

Ex 24,1-8 - kniha smlouvy, uzavření smlouvy krví, / 3 Mojžíš přišel a vyprávěl lidu všechna Hospodinova slova a všechna nařízení (práva). Všechn lid jednohlasně odpověděl a řekl: Všechna slova, která Hospodin promluvil, budeme plnit. 7 Potom vzal knihu smlouvy a přečetl lidu. Ten řekl: Všechno, co Hospodin promluvil, budeme plnit a poslouchat.

Ex 24,12 Hospodin řekl Mojžíšovi: Vystup ke mně na horu a pobuď tam. Dám ti kamenné desky - zákon a přikázání, které jsem napsal, abys jim vyučoval.
později

Ex 31,18 - Mojžíš dostává dvě kamenné desky, desky svědectví

Ex 32,1n - zlatý býček

Ex 32,15-19 - rozbítí desek

Ex 34,1 - znovu udělání desek

Ex 34,10-27 - obnovení smlouvy

Ex 34,28 Byl tam s Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí; chléb nejedl a vodu nepil a napsal na desky slova smlouvy, deset slov.

Smlouva tedy byla kniha smlouvy a desky smlouvy (smlouva je totožná se zákonem a přikázáními, např. později za Jósijáše, nalezená kniha zákona byla kniha smlouvy 2 Kr 22,8.11; 2 Kr 23,2-3).

Kniha smlouvy obsahuje prvky z desek smlouvy (desatera).

Pak v postavené svatyni byla truhla smlouvy a v ní desky smlouvy a na nich desatera.

Desatero je součástí smlouvy.

Dt 4,13 Oznamil vám svou smlouvu, kterou vám přikázal dodržovat, desatero přikázání (deset slov), a napsal je na dvě kamenné desky.

Dt 9,9-17 Mojžíš vnímal desky nejen jako zákon, ale jako smlouvu a rozbil je z důvodu porušení smlouvy...

9 Když jsem vystoupil na horu, abych přijal kamenné desky, desky smlouvy, kterou s vámi Hospodin uzavřel, zůstal jsem na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chleba jsem nejedl a vody nepil. 10 A Hospodin mi dal obě kamenné desky psané prstem Božím, na nichž byla všechna přikázání, o kterých s vámi Hospodin mluvil na hoře zprostředku ohně v den shromáždění. 11 Po uplynutí čtyřiceti dní a čtyřiceti nocí mi Hospodin dal obě kamenné desky, desky smlouvy. 12 A Hospodin mi poručil: "Vstaň a rychle odtud sestup, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z Egypta, se vrhá do zkázy. Brzo sešli z cesty, kterou jsem jim přikázal, odlili si modlu." 13 Dále mi Hospodin řekl: "Vidím, jak je tento lid tvrdošíjný. 14 Nech mě, já je vyhladím a vymažu jejich jméno pod nebem, z tebe však učiním pronárod zdatnější a početnější, než jsou oni." 15 Obrátil jsem se a sestoupil z hory, zatímco hora planula ohněm. Obě desky smlouvy jsem nesl v rukou. 16 Tu jsem spatřil, jak jste zhřešili proti Hospodinu, svému Bohu. Odlili jste si sochu býčka! Brzo jste sešli z cesty, kterou vám přikázal Hospodin, váš Bůh. 17 Uchopil jsem obě desky, odhodil jsem je a před vašimi zraky je roztříštil.

Smlouva nebyla jen kniha smlouvy, desky smlouvy, ale i jiné texty z knih Mojžíšových - např. Dt 28,69 Smlouva je později nazývána jako první i stará.

Znamení je sobota.

Nová smlouva (st 9.12.)

31 „Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu. 32 Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův. 33 Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíší jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. 34 Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: „Poznávejte Hospodina!“ Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hříchy už nebudu připomínat.“ (Jr 31,31–34)

Osobní studium

Jaký význam měl text zapsaný v Jr 31,31–34 ve své době a jaký má dnes?

Tato slova pronesl Jeremjáš uprostřed nejtěžších zkoušek, jaké tehdy lidé prožívali: Babylon měl vpadnout do jejich země. Hospodin lidem přesto nabízel naději a zaslíbení, že to nebude definitivní konec a že dostanou další příležitost těšit se z Hospodinovy přítomnosti.

První zaslíbení „nové smlouvy“ v Bibli se tedy nachází v kontextu budoucího návratu Izraele z babylonského zajetí a požehnání, které od Hospodina po návratu obdrží. Právě tak, jako porušení smlouvy ze Sinaje (Jr 31,32) lid zavedlo do vyhnanství, tak nové ustanovení této smlouvy uchová jejich životy i naději do budoucnosti. Stejně jako smlouva ze Sinaje bude i tato nová smlouva založena na vztahu a bude zahrnovat stejný zákon, deset přikázání, která však budou zapsána v jejich srdcích. „Týž zákon, který byl vryt do kamenných desek, zapsal Duch svatý do našich srdcí. Místo abychom stavěli na své vlastní spravedlnosti, přijímáme spravedlnost Kristovu. Jeho krev usmíruje naše hříchy. Za nás je přijímána jeho poslušnost. A srdce osvěžené Duchem svatým ponese ‚ovoce Ducha‘. Milostí Kristovou budeme žít v poslušnosti zákona Božího, vepsaného do našich srdcí. S duchem Kristovým budeme kráčet, jak kráčel on.“ (PP 372; NUD 273)

Díky této nové smlouvě budou jejich hříchy odpuštěny, sami budou poznávat Hospodina a skrze moc Ducha svatého působící v nich budou poslušni Božího zákona. Stará smlouva to vyjadřovala v obrysech a symbolech a nová smlouva v odhalené podobě, ale spasení bylo vždy z víry. Z víry, která se projevuje „ovocem Ducha“.

Aplikace

Bůh izraelskému lidu nabídl nádhernou smlouvu: „Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíše jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. ... Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat.“ Přemýšlej o svém vztahu s Bohem. Bůh ti nabízí novou smlouvu. Chceš si od něj nechat vepsat jeho zákon do srdce? Chceš jej stále více poznávat? Chceš, aby ti odpustil tvé hříchy? Přijmi jeho nabídku právě teď.

- poznámky *Nová smlouva (St 9.12.) a Tento kalich je nová smlouva (Čt 10.12.)* viz dole...

Tento kalich je nová smlouva (čt 10.12.)

Když bylo po večeři, vzal kalich a řekl: „Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá.“ (L 22,20)

23 Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, 24 vzdal díky, lámal jej a řekl: „Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku.“ 25 Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: „Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“ 26 Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde. (1K 11,23–26)

Osobní studium

Jeremjášovo proroctví o nové smlouvě má dvojí aplikaci: (1) Odkazuje k návratu izraelského lidu k Bohu a k tomu, že Bůh je dovede domů; (2) odkazuje k Ježíši jako Mesiáši, jehož smrt bude potvrzením této smlouvy a změny vztah mezi lidmi a Bohem. Právě z Nového zákona získáváme nejuplněnější vyjádření plánu spasení, který byl předtím zjeven jen v náznacích a obrysech (Žd 10,1).

Jak odkazují texty zapsané v L 22,20 a 1K 11,23–26 zpět k Jeremjášovu proroctví?

Kristovo umučené tělo a jeho prolitá krev byly ve Starém zákoně představeny prostřednictvím obětovaného velikonočního beránka. Ježíšova činnost nezačala v Novém zákoně. Zahrnovala také Starý zákon – slavnost Večeře Páně je poutem, které propojuje celé dějiny spasení. Chléb a hroznová šťáva jsou stručným shrnutím dějin spasení. Skrze tyto symboly dokážeme chápat Boží veliké dílo, které činí v náš prospěch. Slavnost Večeře Páně poukazuje nejen na Kristovu smrt, ale i na jeho návrat, který dává odpověď na problém hříchu a našeho nepřítele – smrt (1Te 4,16; 1K 15,12–18). O tom Ježíš mluvil, když řekl: „Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce“ (Mt 26,29). První Ježíšův příchod je těsně spjat s jeho druhým příchodem. První nachází své konečné naplnění jen ve druhém.

Aplikace

Až se budeš příště účastnit slavnosti Večeře Páně, přemýšlej o Kristově slibu, že nebude pít z plodu vinné révy až do dne, kdy bude s námi v Božím království. Jaké pocity to v tobě vyvolává? Co nám to říká o blízkém spojení, které s námi Ježíš chce mít?

Proroctví o nové smlouvě nemá dvojí aplikaci, ale jen jednu. Po návratu ze zajetí židé plnili smlouvu ze Sinaje, např. Ezd 7. kap. a Neh 8. kap. Zaslíbení nové smlouvy Jr 31,31-34 a podobně Ez 36,26-27 (Jeremjáš a Ezechiel žili ve stejné době) se uskutečnilo za doby Ježíše Krista. Nová smlouva byla také uzavřena krví.

Autor úkolu: „Stejně jako smlouva ze Sinaje bude i tato nová smlouva založena na vztahu a bude zahrnovat stejný zákon, deset přikázání, která však budou zapsána v jejich srdcích.“

Nejsou na to biblické texty. Smlouva ze Sinaje byla založena na poslušnosti, nová smlouva je založena na duchu. V bibli není napsáno, že nová smlouva bude zahrnovat deset přikázání v srdci.

Když byla uzavírána, bylo řečeno - Lk 22,20 A právě tak, když bylo po večeři, vzal kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá." V kalichu nebylo desatero, bylo v něm víno jako symbol krve Ježíše Krista, krev je život, krev Ježíše Krista je život Ježíše Krista. Ve SZ bylo jedení krve (zvířat) zakázáno Lv 17,10-14 (jedení krve znamenalo přijímat život /a sílu/ toho komu krev patřila), v NZ také a první církve to doporučila věřícím z pohanů Sk 15,29; ale Ježíš Kristus mluví J 6,53-56 Ježíš jim tedy řekl: „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a nebudete-li pít jeho krev, nebudete mít v sobě život... / Mt 26,27-28; Mk 14,23-24; 1 K 11,25; Podobně i v Kol 1,27 ...kterým Bůh toužil oznámit, jaké je bohatství slávy tohoto tajemství mezi pohany: tím tajemstvím je Kristus ve vás, naděje slávy. 2 K 3,18 Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě - to vše mocí Ducha Páně.

Změna kněžství a zákona Žd 7,11-12

11 Kdyby služba levitských kněží, která vedla lid k poslušnosti zákona, přinesla dokonalost, nač by ještě bylo třeba ustanovovat jiného kněze podle řádu Melchisedechova, a nezůstat při kněžství podle řádu Áronova? 12 Avšak mění-li se kněžství, nutně nastává i změna zákona.

Je rozdíl mezi starou a novou smlouvou Žd 8,6-13

6 Avšak Ježíš dosáhl vznešenější služby, právě tak jako je prostředníkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. 7 Kdyby totiž ta první smlouva byla bez vady, nebylo by třeba připravovat druhou. 8 Ale když Bůh kárá svůj lid, říká: 'Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy s domem izraelským i s domem judským uzavřu smlouvu novou, 9 ne jako byla ta smlouva, kterou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je vzal za ruku, abych je vyvedl ze země egyptské. Neboť oni nezůstali v mé smlouvě, a já jsem se jich zřekl, praví Hospodin. 10 A toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, praví Hospodin: Dám své zákony do jejich mysli a napíšu jim je na srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. 11 Pak už nebude učit druh druhá a bratr bratra a nebude vybízet: 'Poznej Pána', protože mě budou znát všichni, od nejmenšího až do největšího. 12 Slituji se nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy už nevzpomenu.' 13 Když Bůh mluví o nové smlouvě, říká tím, že první je zastaralá. Co je zastaralé a vetché, blíží se zániku.

O největším přikázání Mt 22,36-40

36 „Učíteli, které přikázání je v Zákoně největší?“ 37 On mu řekl: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ 38 To je největší a první přikázání. 39 Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sebe samého.“ 40 Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon a Proroci.

Je to citace Dt 6,5 a Lv 19,18 vypadá to, že tato dvě přikázání jsou součástí staré smlouvy (byla po uzavření krví a tak stará smlouva je asi celý tzv. Mojžíšův zákon) a tím tato přikázání také končí (nejen desatero). Protože:

Ježíš Kristus řekne J 13,34 Dávám vám nové přikázání, abyste se navzájem milovali; jako já miluji vás, abyste se i vy navzájem milovali.

Zrovna tak končí smlouva ze Sinaje (později napsáno v Žd 8,13) a tak Ježíš Kristus řekne v Lk 22,20 o nové smlouvě.

Je tu nové přikázání a nová smlouva.

Znamení není uvedeno. Podle 1 K 11,24-25 (Lk 22,19) by to mohla být VP.

Smlouva:

SZ - kniha smlouvy, desky smlouvy, jiná slova smlouvy; NZ - kalich nové smlouvy;

Přechod ze staré smlouvy do nové smlouvy je posun.

Např. Žd 4,1-11 při uvěření v Ježíše Krista vstupujeme do Božího odpočínutí (Boží soboty), jak potom zachovávat týdenní soboty? Postrádají náboženský význam, je dobré se sejít alespoň jednou týdně ke společnému učení z bible, modlitbám,... (první církve se scházela častěji Sk 2,46), kdo žije v Božím odpočínutí - stálé sobotě, pak týdenní odpočínutí - den sobota - je pro něj součástí stálé soboty, křesťané se mohou scházet kterýkoliv den v týdnu (žádný z týdenních dnů nemá pro ně náboženský význam), žijí v Božím odpočínutí - stálé sobotě.

Podobně učí Ježíš Kristus, např. desatero Ex 20 a blahoslavenství Mt 5 jsou paralelní a dá se v porovnání najít hlubší význam.

Vypadá to tedy na (ještě přehodnotit):

Stará smlouva - vstup je obřizka, znamení je sobota.

Nová smlouva - vstup je křest ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, znamení je Večeře Páně.

Podněty k zamyšlení (Pá 11.12.)

Bible říká, že duha je znamením Božího zaslíbení, že už nikdy nezničí zemi potopou. Jistě, díky vědě víme, že duha je výsledkem slunečního světla lomeného a zrcadlícího se v kapkách vody, které ho rozptylují do různých úhlů. V určitém momentě světlo pronikne do dešťové kapky, to je touto kapkou odraženo do další a tak se tvoří barvy, které vidíme. Básník John Keats měl obavy, že věda „rozplete duhu“. I kdybychom však dokázali analyzovat, změřit, vysvětlit či vyčíslit všechno, co se duhy týká, bylo by to jen důkazem toho, že lépe rozumíme přírodním zákonům, které si Bůh použil ke stvoření znamení tohoto zaslíbení. Věda může jednoho dne přijít s vysvětlením všeho, co se týká duhy, nikdy ale nevysvětlí, proč duha existuje.

My ale víme, proč tu duha je. Bůh stvořil náš svět takovým způsobem, že když sluneční světlo za deště prochází jednotlivými kapkami, lomené paprsky se odrážejí do různých úhlů, což vytváří pruhy elektromagnetických vln, které, když je vnímají naše oči, vytvářejí v našich myslích obraz duhy. To vše udělal Bůh proto, aby nám připomínal své zaslíbení, že země už nikdy nebude zničena potopou.

Otázky k rozhovoru

1. Jaké zásadní pravdy se dozvídáme jen z Bible, protože věda je neřeší? Souhlasili byste s vyjádřením, že ty nejdůležitější životní záležitosti k nám nepřicházejí na základě vědeckého poznání?
2. Přemýšlejte společně o vztahu mezi vírou a skutky v plánu spasení. Jaká je role víry a jaká je role skutků v naší křesťanské zkušenosti?
3. Co znamenají slova „svůj zákon jim vepíši do srdce“? Jak tato myšlenka souvisí s věčnou platností zákona?

Dodatek:

Židé nijak nerozdělovali zákon ze Sinaje, když mluvili o zákonu, měli na mysli celý zákon (Mojžíšův).

Proč se roztrhla opona při smrti Ježíše Krista (Mt 27,51) z pohledu staré a nové smlouvy?

Jak se stát královským kněžstvem v SZ a v NZ.

Ex 19,5 Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. 6 Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele. 7 Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. 8 Všechnen lid odpověděl jednomyslně: "Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.

1 P 2,9 Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.

Zj 1,4 Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů před jeho trůnem 5 a od Ježíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých a vládce králů země. Jemu, jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů 6 a učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce - jemu sláva i moc navěky.

Zj 5,9 A zpívali novou píseň: Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras 10 a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí.

Tyto poznámky o staré a nové smlouvě jsou jen základní, v bibli se toho dá najít více a podrobněji.